

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér-
többesről közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Szent-István napja.

Minden esztendőben egyszer, aug. 20-án, ihletes kegyelettel és ünnepséggel szokta megülni Magyarország Szent-István napját. És míg magyar lesz a magyar, míg a keresztény hit csodás fényével fogja beragyogni ezt az országot, a magyar nemzet első apostoli királya emlékezetének illő kegyelettel fog adózni.

Tekintsünk csak vissza multunkra, repüljünk át a letűnt évszázadokon, nézzünk végig ezer esztendő hazánkon; jóleső érzés hatja át lelkünket azon gondolatra, hogy álltunk meg szilárdan minde mai napig, dacára, hogy megszámlálhatlan megpróbáltatáson estünk át; dacára, hogy lépten nyomon kísértett fölöttünk a végenyészet, a megsemmisülés réme; ott állottunk sirunk szélén és a létfenntartási ösztöntől ösztökélve, halállal fenyegető tusák között össze kellett mérni kardunkat az ellenfelével. Állandóan ellenségek vettek körül bennünket, mindannyian vérünket, életünket, hazánkat akarták; — terhőkre volt, hogy létezzünk, rossz szemmel nézték, hogy erősödünk, irigykedve látták, hogy fejlődünk és emelkedünk.

Az ármány, az irigység, az ellenséges érzület mérges nyilai visszapattogtak, nem fogtak rajtunk. Pusztultunk, vesztünk, de megmaradtunk annyian, hogy újlag erőt gyűjthessünk, gyarapodhassunk és szembe szállhassunk a veszedelemmel.

És hazánk története tündöklő dicső-

séggel ragyog a világ előtt, mely immár nem kételkedhetik erőnkben, nem tagadhatja meg tőlünk annak elismerését, hogy „annyi balszerencse közt, oly sok viszály után” megmaradtunk épségben és erőben.

És mi büszkék vagyunk, hogy létezzünk, hogy élünk, hogy csüggedtlenül álljuk meg helyünket és önérzettel tekintünk ezer éves multunkra, melyben tengernyi fájdalom, szomorúság, bánat és gyász vegyül és az örömből, nyugalomból és a békés terjeszkedésből igen kevés jutott ki osztályrészünkül. S minek tulajdoníthatjuk e csodával határos szívósságunkat? Minek tudható be, hogy vészszel, viharral megküzdve, szembe szállva: keresztül küzdöttük magunkat az életem; visszavertük az ellenség sűrű tömegeit és újból szabadon mozgottunk és lélegzettünk?

Fennállásunkat egységes voltunknak, a keresztény hit varázsának tulajdoníthatjuk. A vallás, melyet a pogány magyarok fölvettek Szent-Istvánnal, meggyökeredzett, szilárd talajra talált és terjedt, egyre nagyobb fért hódított és ez erős kapcsolatot létesített a magyarok között. A hit magas, tiszta tanaival fejlődött önérzetünk, bátorságunk, elszántságunk és tetterőnk. A keresztény vallás alatt erősödöttünk, növekedtünk és Istenbe való bizodalommal indulunk háboruba.

A keresztény hiten kívül biztos alapokra vetett alkotmányunk volt évszázadokon át védőbástyánk. Ezt a védőbástyát is Szent-István király emelte a magyaroknak;

megteremtve hazánk konstitúcióját, mely alapvonásaiban még ma is fennáll. Jórészt tehát Szent-Istvánnak köszönheti e nemzet megmaradását. Mint pogány fejedelem bölcs körültekintéssel belátta, hogy az ország hamarosan a megsemmisülés örvényébe sodródik; a pogány, vad, zabolátlan magyarok menthetetlenül elpusztulnak, ha az addig követett uton tovább haladnak. Felvette tehát a kereszténységet, minek megjutalmazásul II. Súlyveszter pápa megajándékozta a szent koronával; ezáltal ő maga király, hazánk pedig királyság lett.

Uralkodása rendkívüli áldásos volt; minden idejét a keresztény vallás terjesztésének, a pogányság megszüntetésének, az általa bevezetett alkotmány megszilárdításának szentelte. Lassan bár, de biztos alapon formálódott át Magyarország. Erős keresztény szellem hatotta át idővel.

A nagy király emléke tehát szent és soha el nem homályosulhat; egyre tündöklőbb glória övezi körül és a Szent Jobb, melyet mostanáig őriznek, például szolgál az utódoknak, hogy egy kézzel is mennyi jót, szépet és nemeset lehet cselekedni.

Az egész ország ünnepel és a ki csak szerét ejthet, elzarándokolt a fővárosba, megnézni az első magyar apostoli király szent Jobbját, mely elkormányozta ezt a nemzetet a feneketlen örvény széléről a biztos révbe.

Emlékezzünk tehát a szent királyra, a magyarok első apostoli királyára és őrizzük meg e kegyeletünket mindörökké!

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

Hogyan, mit és mikor együnk.

— A „Székely-Udvarhely” eredeti tárgaja. —

Az evés művészete legelső sorban az asztalterítés művészetét tételezi fel; az ember rendesen úgy eszik, amint szokása ezt magával hozza. Sok esetben az ember életmódja oly egyszerű, hogy asztalának megterítése mintegy önmagától történik, ellenben a gazdagok már a szokásos „kalán levesre” való meghívást is gyönyörrel fogadják, mert ez rendesen jó ételekkel és italokkal megpakolt asztal szerény fogalmát rejti magában, s már a tálalás módja, a gazdag és finom terítékek, jóval hozzájárulnak az étvágy emeléséhez.

Azok a kellemes és illatos fűszeranyagok, amelyek az ételleket kíváncsú teszik, a képzelődés, mi minden jó fog most gyors egymásutánban következni, kedélyünket jótékonyan befolyásolják s ez nem kevésbé gyakorol jó hatást étvágyunkra. Csak figyeljük meg egyszer valamely előkelő étteremben a vendégeket étkezés előtt, könnyű szerrel meggyőződhetünk, hogy ritka esetben láthatunk mélyebb gondolkodásba merült vonásokat, mint itt az étlap tanulmányozása közben.

A kedélyállapot és az ezt jótékonyan befolyásoló környezet, nemcsak az öröm és élénkséget képes inkább ébren tartani, mint a lehangoltság, gond és kellemetlenség, hanem emésztésünket jóval elősegíti. Üdoritó benyomás, hirtelen támadt szomorú vagy izgató hír sok embernek ronthatta már el étkezését; izgatott kedélyű

emberek gyakran hosszabb időre és károsan befolyásoltatnak étvágyuk tekintetében.

Az evés művészete megkívánja, mint minden egyéb életművészet, az embert a maga egészében, úgy testileg, mint lelkileg is. Iparkodjunk tehát az étkezés idejének elérésekor, minden kellemetlen gondolatot magunktól távol tartani. Kétséget nem szenved továbbá, hogy sok ember az ételek kiválasztása és mennyisége tekintetében nagyot vét a természet törvényei ellen. Sok betegség egyszerűen csak evésben, ivásban való mértéktelenség következménye.

Sokkal több ember hal meg bőség következtében, mint szükség miatt. A legkártehetőbb hatást gyakorolja a finom konyha, annak leleményességei, a megválogatott asztali örömeinkben, amelyek az evés céljának, testünket egyszerű szerek takarékos és mérsékelt alkalmazása által kellő tápanyagot szolgáltatni, meg nem felelnék, sőt inkább ingerlik érzékeinket és idegeinket a mértéktelenségre és a hasonló rossz hatással járó alkohol tartalmu italok élvezetére serkentenek, amely utóbbiak iránti szeretetünk, teljesen ferde izlést idéz elő bennünk.

Az ivásra való étvágyunk majdnem kizárólag megkívánja a fűszerdus husételeket. Az a tápanyag, ami az egészséges, romlatlan izlésű embernek is sóvárogva nyújtja kezét: a cukortartalmu gyümölcs, mindennemű édes étel az iszákos emberre nézve kárbavesztett. Az pedig, hogy ferde táplálkozást követő emberek, hiányos és hibás vérvegyülekkel bírnak, csak természetes és könnyen felfogható dolog.

Az okok és okozatok szakadatlan láncolata által tehát az iszákos ember teste és szelleme a legkárosabb hatásoknak és legnagyobb pusztításoknak martalékává lesz. Mindebből természetesen azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az egyszerű étkezés mindannak mellőzése, ami étel és ital alakjában ingerlő hatást gyakorol reánk, a legjobban megfelel evés-ivás tekintetében életszükségletünknek.

Ha az elmondottakban azt a kérdést vitatuk: mit együnk, úgy az sem lehet közönyös egészségünkre: hogyan együnk? E részben az evés művészete feltételezi a jó megrágás művészetét. Jó, egészséges fogak képezik az utóbbi művészet alapföltételét. Kell, hogy az ételeket lassan megrágjuk, hogy azok kellően felaprítva az emésztés szerveit kevésbé terheljék ezzel a munkával.

Még a könnyen emészthető tej is, nehezen emészthető táplálékká válik, ha egyszerre nagy mennyiségben öntjük belénk. A legkárosabb szokások egyike fogainkra és emésztő szerveinkre nézve, az ételeknek felforró állapotban való élvezete.

A fogorvosok legjobban tudják, hogy a rossz fogak elsősorban annak a szokásnak tulajdoníthatók, hogy forró vagy nagyon hideg ételeket, vagy italokat élvezünk gyors egymásutánban. Vegyünk egyszer egy hőmérőt és tegyük azt a leveses tálba. Leggyakrabban a hőfok 70° Celsius lesz, tehát sokkal több, mint vérünk melegsége. Vajjon volna-e valakinek kedve 70° meleg fürdőt használni? Alig hisszük; ellenben szájpaddásunk

A kulturmérnöki munkálatok ügyében.

A „Székely-Udvarhely” egyik korábbi számában szó volt a kulturmérnöki munkálatoknak a Nagyküküllő völgyében való teljesítéséről, valamint arról, hogy kinek mivel kell ezen munkálatokhoz hozzájárulni. Szó volt ugyanakkor arról is, hogy egyesek megtagadták bizonyos költségek hordozását s ezek közt szerepel alólirott neve is.

Ne csodálkozzék azonban cikkíró, ha ilyen nyomorúságos világban fázik a mindenféle teherrel már roskadozó földbirtokos olyan újabb terheket vállalni, amelyeket már korábban teljesített s olyan munkálat után, amelynek gyakorlati kivitele nem mindig biztat kellő sikerrel.

Példa erre a bikafalvi patak, amelyet 1902-ben mintegy 6000 K költséggel szabályoztak s a drága munkát 1903-ban a vízáradás teljesen tönkre tette.

Annak dacára én a vízszabályozásnak ellene nem vagyok, de nem elegendő az, hogy a kulturmérnökség ehhez a tervet ingyen szolgáltatja. A kivitelt kerül sokba s az eredmény, amint a példa igazolja még sem biztos.

Azon fölül a Küküllő szabályozásáért a kulturmérnökség már ezelőtt 8 évvel fölvelt 60 koronát, tartozik-e tehát a bikafalvi két malom még napszámot is adni két kilométernyi felmérésért?

A vizek szabályozása amennyire magán érdek, tizszer inkább nemzetgazdasági érdek s ez ép úgy a székely mentési akció keretébe tartozik, mint a legelők följavitása és tenyészállatok kiosztása.

Állam költségen kellene tehát ezen munkálatokat teljesíteni s ezek költségét megosztva az érdekelt birtokossággal a ráeső hányadot több éven át a közadókka kellene beszédni, mert a nyomor már is ijesztő módon terjed s a terheket ép ezidő szerint szaporítani nem szabad s nem is lehet.

Évtizedek mulasztásait a most élő és minden oldalról kizsákmányolt generáció nem pótolhatja.

Ugron Gáspár.

és gyomrunktól igenis feltételezzük, hogy az ilyen magas hőfokot kibírja. Tudvalevő dolog, hogy az ugynevezett gömbölyű, gyomordaganat leggyakrabban a szakácsnők közt fordul elő és jogosan hozzák összeköttetésbe ezt a veszedelmes bajt az ételek megköstölésével.

Az evés művészete, mint egészségünk egyik főkelléke, természetesen annak a kérdésnek helyes megfontolását is magában foglalja, hogy mikor együnk? Habár az ember természete, a maga hajlékonyságánál és simulékonyságánál fogva gyorsan alkalmazkodik minden nagyobb baj nélkül, mégis szükséges, hogy az evés idejének tekintetében bizonyos határokat tartsunk be, ha nem akarjuk, hogy egészségünk megzavarassék. Bizonyos szabályszerűség e tekintetben okvetlenül szükséges és már munkabeosztásunk is megkívánja ezt. Ha nagyon gyakran eszünk, ami főleg gyermekek szokása, ha a szülők kellően nem figyelnek az által, hogy a gyomor kellő időközönként nem pihenhet, az emésztés és táplálkozás csakhamar érzékenyen megkárosul.

A természet itt is legcélszerűbb módon mutatja a követendő utat, a megehezés által. Ha a természet ezen intő szavát figyelembe nem vesszük, ha túléhesekké nem lesszünk, a gyomormirigyek, amelyek bizonyos meghatározott rendben végzik munkájukat, tartalmukat az emésztő cső alsó részeibe vezetik, az éhség érzete fogy és az ember később nem képes kellően enni, sem nem emésztetni.

A kérdés, mikor együnk, különben is szoros összefüggésben áll korunkkal, életmódunkkal, testi és szellemi munkánk a szabadban való tartózkodásunkkal és mozgásunkkal stb. Ámde azt a szabályt, hogy estebédünket mindig 2—3 órával lepihenésünk előtt együk, sohasem tévesszük szem elől, mert az e szabály ellen való vétés nemcsak álmunkat, de emésztésünket is jelentékenyen megzavarni képes.

Dr Kühnerer.

Tűzrendészeti körrendelet. Udvarhelyvármegye alispánja közelebből a járási főszolgabírák és valamennyi községi előjárásnak a cséplési időszakban gyakran előforduló tüzesetek megakadályozása céljából a következő óvó intézkedések azonnali életbe léptetését és azoknak szigorú ellenőrzését rendelte el:

1. Szeles időjárás esetén, midőn a szél iránya a cséplésnél használt lokomobil füstjét a cséplésre összehordott asztagok, szalma kazlak felé fújja, a cséplés a szél megszűnéseig, esetleg a szél irányának megváltoztatásáig beszüntetendő.

2. A cséplésnél használt lokomobil környéke a szalma és egyéb gyúló anyagoktól megtisztítandó és naponként többször vízzel megáztatandó.

3. A gőzgéppel való cséplés mindig csak a község külterületén az előjáróság által lehetőleg víz mellé kijelölt helyen eszközölhető.

4. Minden cséplőgép egy jó és kifogástalan állapotban levő tűz-fecskendővel látandó el s ezenkívül tűzoltási célra alkalmas kézi vízedények is készletben tartandók.

5. A buza asztagok azon része, mely cséplési célra szolgáló lokomobil közelébe esik, vizes ponyvával letakarandó.

6. A községi tűzoltók, a tűzoltó szivattyúkkal rövid időszakonként ismétlődő próba gyakorlatra kötelezendők, a szivattyúk, amennyiben észrevétel merül fel, haladéktalanul használható állapotba helyezendők és állandóan készletben tartandók. Ezen intézkedésem szigorúan pontos végrehajtására a községi előjárókat, a végrehajtás ellenőrzésére az elsőfoku rendőri hatóságokat kötelezem azzal, hogy az az ellenvétőket a legszigorúbb büntetés alá fogom venni.

Tan- és nevelésügy.

Értesítés.

A székelyudvarhelyi állami polgári leányiskola igazgatósága értesíti az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága rendelete értelmében *foló évi szeptember hó 1-én* az eddigi állami felsőleányiskola átalakul 4 osztályú polgári leányiskolává.

A beiratások **szeptember hó 1., 2. és 3.** napján eszközöltetnek.

A beíratási- és tandíj ugyanannyi, mint volt a felsőleányiskolában. Azon tanulóknak, kik a tandíj fizetés alól való felmentésüket kérik, szegénységi bizonyítványt kell hozniok a beíratáshoz.

Beíratatnak: az elemi IV. osztályt végzett tanulók a polgári I. osztályba, az elemi V. osztályt végzett tanulók a polgári II. osztályba, az elemi VI. osztályt végzett tanulók a polgári III. osztályba, a felsőleányiskola I. osztályt végzett tanulók a polgári IV. osztályba.

Székelyudvarhely, 1904. augusztus hó.

Schiller Irma,
igazgató.

Tankönyvek és iskolai felszerelések az összes felsőbb és elemi iskolák részére pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett kaphatók **Betegh Pál** könyv-, papír-, író és rajzszekereskedésében — **Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15.** szám alatt. **Tankönyvek bekötése** legolcsóbb árak mellett gyors és pontos kivitelen *ugyanitt* történik.

A helybeli róm. kath. leánynevelő intézet — mint biztos forrásból értesülünk — V. és VI. osztályát az 1904—905 ik iskolai évben is fönntartja. Ezen osztályok elvégzése egyenlő képesítést nyújt a polgári leányiskola I. és II. osztályai-
val, úgy, hogy az V-ik osztályból a polgári II-ik, a VI-ikból a polgári leányiskola III-ik osztályába — fölvételi vizsga nélkül — mehetnek át a növendékek. — A beíratási és tandíj az eddigi marad.

Egyházi élet

A róm. kath. templom belső javítása és díszítésére adakoztak: a helybeli mészáros társulat 20 K, Fülel Sz. Lajos (Betegh Pál ur által) 2 K, Szében Ignác 2 K, Kalnoky István 10 K, Medgyes Gáborné 2 K, Daróci János 5 K 48 fillér, Virág József (Budapest) gyűjtőive 4 K. Az igéretekben jegyzet adományokból befolyt részletek és teljes befizetések 267 K. Julius 30-iki betét utáni kamatért 43.54, I—XI. közlemény szerinti összeg 2614.53. Összesen 2970 K, 55 fill. Fogadják a nemesszívű adakozók ez uton is hálás köszönetünket. Jung-Cseke Lajos apátplebános, Pasek Viktor pénztárnok.

Közlekedés.

M. kir. posta- és távírdahivatalok Kolozsárat

16925—904. szám.

Értesítés.

A budapest—brassói és segessvári helyközi távbeszélő összekötő vezeték használatára a következőket hozom a közönség tudomására:

1. A székelyudvarhelyi m. kir. posta- és távírdahivatalnál levő nyilvános távbeszélő állomásról bárki, valamint ezen távbeszélő központ-hoz kapcsolt előfizetők az alábbi bejelentés után saját állomásaikról a belföldi helyközi távbeszélő forgalomban f. hó 20-ától kezdve a nevezett hivatalnál megtekinthető távbeszélő névsorokban felsorolt távbeszélő előfizetőkkel, esetleg az azokban felsorolt távbeszélő központokkal, illetve a városokban vagy községekben lakó olyan egyénekkel is, akik nem előfizetők — beszélhetnek.

2. A székelyudvarhelyi távbeszélő központ-hoz kapcsolt azon előfizetők, kik a helyközi távbeszélő berendezést saját helyiségeikből, mint felhívó felek az állomásaikról kiindítandó beszélgetésre igénybe venni óhajtják, ebbeli szándékukat a székelyudvarhelyi posta-távirda hivatalnál írásbelileg jelenté-
k be, s egyidejűleg az említett hivatal pénztárába az utólagosan elszámolandó beszélgetési, szolgálati értesítési, esetleg meghívási díjak biztosítására is 50 korona nem kamatozólag elhelyezett biztosítékot fizessenek be.

3. Az állami táviratok feladására jogosított hatóságok és hivatalok mint távbeszélő előfizetők, ha a helyközi távbeszélő berendezést saját hivatali helyiségeikből mint felhívó felek óhajtják igénybe venni, a felmerült beszélgetési díjak fedezésére készpénzbiztosítékot nem tesznek le, hanem az esedékes beszélgetési díj a hitelezést igénybe vevő hatóság, illetve hivatal terhére lesz írva és tartozása tőle a hó végén a székelyudvarhelyi posta- és távírdahivatal által nyugta ellenében készpénzben szedetik be.

4. A hívásnál a kívánt előfizető neve elé írt kapcsolási számat kell a kapcsoló központnak bemondani, ha a hívott fél két vagy több távbeszélő állomással bír, a hívó fél a névsorban jelzett megkülönböztetés szerint nevezze meg a kívánt állomást. Ezen szabályzat pontos betartása a gyors és biztos kezelést segíti elő, ami a távbeszélőt használó közönség előnyére szolgál.

6. A kapcsolási számat még a központ felhívása előtt kell a névjegyzékből kikeresni, esetleg ezen adatokat a kapcsolást eszközölő központtól kell kérni.

6. Beszélgetés közben csejtenni nem szabad.

7. Azon előfizetők, kik az engedélyt arra nézve megszerzik hogy beszélgetéseiket utólagos leszámolás mellett saját lakásaikról közvetlen lebonyolíthassák, a távbeszélő hálózathoz csatlakozó helyközi távbeszélő előfizetők lajstromával jövő évnegyedtől kezdve évnegyedenként, míg a budapesti állami és városi távbeszélő hálózat előfizetőinek névsorával minden második hónapban ellátatnak.

8. A beszélgetés díja: közönséges beszélgetés 3 pernyi időtartamra 2 korona, sürgős beszélgetés ugyanannyi időre 6 korona, állami vagy más közhatóságok ugyanezen díjat fizetik.

9. Teljes díj visszafizetésének helye van:

a) ha a hívó és hívott fél valamely műszaki vagy kezelési hiba miatt nem kapcsolható össze s az hivatalosan megállapított.

b) ha a hívó fél a bejelentett beszélgetést az összekapcsolás foganatosítása előtt visszavonja.

c) ha a hívott fél a felhívásra nem felel.

Minden más esetben a hívó fél által előre-fizetett vagy hitelezett beszélgetési díj csak a

visszavonási díj levonásával fizettetik vissza. E visszavonási díj, nem sürgős beszélgetéseknél 67 fillér, sürgős beszélgetéseknél 2 korona.

10. Nem előfizetők felhívása (ha a felhívás előzetes megbeszélés, levél, vagy távirat után nem értesítették, hogy egy bizonyos időben jelentkeznek) „díjköteles szolgálati értesítés” vagy beszélgetésre való felhívás útján történik. Első esetben a felhívó saját központjának bemondja a felhívandó nevét, címét, esetleg lakását.

A nem előfizető a szolgálati értesítés és beszélgetés jegyét maga írja meg és az említett nyilvános állomáson átadja. Második esetben a felhívó azon központtal való összeköttetést kéri, melynek területén a felhívandó tartózkodik s ezen központnak mondja be közvetlenül a felhívandó megtalálására vonatkozó adatokat.

A díjköteles szolgálati értesítés díja 1 korona, a beszélgetésre való meghívásért a rendes beszélgetési díj fizetendő.

E kétféle díj semmi esetben sem térítettik vissza.

Kolozsvárt, 1904. aug. 12-én.

Vuchetich,

posta- és táviratigazgató.

Takarmány-hiány.

Közl.: Lengyelfalvi Orbán Ottó báró.

A vármegyei gazdasági egyesület közelebből tartott választmányi ülésében több igen fontos előterjesztés történt a takarmány-hiány ügyében. Többek között az őszi tavaszi takarmány fedezésére szolgáló vetőmagvak beszerzését is tervezik s talán eddig egyesek jelentkeztek is az átvételre. A hitelszövetkezeteknek megjárgányos szecsavágókat ajánlanak.

Az őszi takarmánymagvak elvetése és a járgányos szecsavágók alkalmazása igen hasznos dolgok ott, ahol a viszonyok ahhoz valók. Itt azonban — szerény nézetem szerint — inkább beválnának a kézi szecsavágók, mert egy ilyen könnyen kezelhető géppel naponta 10—15 székely kisgazda tudna szecsát vágni. A szecsavágót egyik udvartól a másikba négy ember könnyűszerrel viheti s ez áldás lenne a nép között, mert teljesen megfelelne igényeinek. A járgányosról ugyan ezt nem mondhatni, mivel az csak igás erővel mozgatható s így a szalma oda- és visszaszállítása is nehézségekbe ütközik.

A zöldtakarmányra nézve szintén hasonló nézetben vagyok. Tudvalevő ugyanis, hogy nálunk a havas alatt a tavasz Szent-György napkor kezdődik. A fák rügye is — ha az időjárás kedvező — akkor fakad. Így vagyunk a füvekkel és vetett takarmányokkal is. Mikor ez utóbbiakat etetni, kaszálni lehetne, addigra már legelőnk van. Mert hiszen április végével a szarvasmarha és ló, (a juh még korábban) különösen az erdős legelőkön meg bír élni.

Az őszi takarmánymagvakat tehát csak azok bírják sikerrel használni, akiknek nagyobb kiterjedésű szaksított birtokuk van s abból kenyértermő helyük kevesbitése nélkül e célra is juttathatnak bizonyos területet.

A nagymérvű takarmányhiányon csak az összes szalmafélék célszerű fölhasználásával segíthetünk. Az almozásra pedig szalma helyett az erdőkön ősszel összegyűjtött száraz faleveleket alkalmazzuk s a hol gőz- vagy vízi erőre alkalmazott fűrészek működnek, a fűrészport kell alomnak használni. A fűrészpor a legjobb minőségű alomanyag, s ennél hasznosabb nem létezik.

A szalmaszecsát legjobb eredménnyel fűlesztve lehet fölhasználni, ami úgy történik, hogy egyszerű deszkából ládákat készítünk. A ládában 10 cm. vastagságu rend szalmaszecsát teszünk s ezt vízzel vékonyan lelocsoljuk és egy kevés zabdarával vagy korpával, esetleg még jobb — ha van — apróra felvágott cukorrépával behintjük. A fűlesztő ládákat ilyen módon teletöltjük és úgy hagyjuk egy éjszakán át. Másnap kezdetjük az étetést.

Az így elkészített takarmányt úgy a szarvasmarha, mint a ló igen jó étvágygyal fogyasztja és kitűnően táplálkozik vele.

Nem tudom eléggé ajánlani a cukorgyáraknál fölhalmozódni szokott répaszeletek és hulladékok minél tömegesebb beszerzését is a gazdasági egyesület- és a székelyföldi kirendeltségnek.

Ennek a botfalvi és marosvásárhelyi cukorgyáraktól szállítási kedvezménnyel, szolgabírói járásonként mindenütt a legközelebbi vasútállomástól történt átvételével s a fennebbi fűlesztési eljárással, a takarmányhiány megszüntethető igen nagy részben s örök hála kötelezik népünket az eszme megvalósításával.

Különfélék.

— **Jóságos öreg királyunk** hetvenedik születése napját érte meg a tegnapi napon E magas korból ötvenhat esztendő a trón magasságán töltött Ifjúsága nem volt, férfi kora boldogsága aránylag rövid volt, hajló korát a csapások csapásai látogatták — mondja »Az Ujság« igen találóan. Mint emberé, élete valóságos megpróbáltatás, folytonos birkozás a bajjal, lemondás és önuralom. S e súlyos életfolyam egy olyan uralkodó pályával halad párhuzamosan, a melyet jelentőség és kötelességtudás dolgában keveset mutat a történelem. Államai alatta a katasztrófákból való kibontakozás és ujjaszületés ismétlődő folyamatainak mentek keresztül. A katasztrófákat az európai alakulás és fejlődés okozta, a kibontakozást az ő megértő elméje és teremtménye munkája. I. Ferencz József uralkodására a történelem is ki fogja mondani, hogy nagy ember uralkodása volt — Székely anyavárosunk lobogódiszt öltött a nevezetes évfordulón és előestéjén fényes világítás jelenté a magyar király iránti hűséget, forró szeretetet. Templomainkban pedig hálaadó isteni tiszteletekre gyűltek össze a hatóságok élükön Dr. D a m o k o s Andor alispánal, aki a távol levő főispán helyett a hódolatteljes kívánságokat is fölterjesztette. A plebánia templomban R á d u l y Simon pap-tanár intonálta az ünnepi szent misét, míg az ev. ref. egyházban V a j d a Ferenc pap mondott buzgó imát a királyért.

— **Személyi hírek** V i k á r Béla írónk és tudósunk pár napig itt időzött családjával a Budapest-szállóban. Tegnap elutazott. — S o ó Gáspár róm. kath. főgimn. igazgató, a pro Ecclesia et Pontifice érdemjel és a Ferenc József lovagja — kis fia súlyos betegsége miatt — nyáripihenőjét megszakítva, Kászon-fürdőből hazaérkezett.

— **Kitüntetés.** A Magyar Földhitelezést a gyümölcstenyésztés fellendülése érdekében már évek óta 5000 korona összeget ajánl föl a földmívelésügyi miniszteriumnak, a melyet azok között osztanak ki, akik a gyümölcstermesztés, fanyesítés és ápolás körül a legnagyobb sikereket érték el hazánkban. T a l l i á n Béla földmívelésügyi miniszter a bíráló-bizottság javaslata alapján T a r c s a f a l v i Albert, vargyasi áll. isk. igazgató-tanítót, lapunk kedvelt dolgozótársát is méltónak találta a kitüntetésre, s így kétszáz koronás jutalomban részesítette. Együttal igen szép díszokmányban ismeri el a lankadatlan buzgóság, nagy tevékenységű tanító érdemeit, melyek követendő példakép állanak tanítóink előtt. A jutalomdíjat és díszokmányt ma d. e. 9 órakor S z i k l a y P. Gyula ideigl. nyug. kir. tanfelügyelő a helyszínén ünnepélyesen fogja átadni az igazgatótanítónak, akit mi is őszinte szívből üdvözlünk kitüntetésé alkalmából.

— **Halálozás.** C s e h é l y Adolf helybeli kir. főreáliskolai rendes tanár az Udvarhelyvármegyei Múzeum Egyesület nagyérdemű igazgatója tegnap reggel fél hét órakor, életének 51-ik, boldog házasságának 10-ik évében rövid szenvedés után hirtelen elhalt városunkban. A megboldogultat széleskörű tudás, mintaszerű becsületesség, a pedanteriáig hív kötelességteljesítés jellemezték életében. A régészet iránt — habár nem tartozott tanári szakköréhez — meleg szeretettel érdeklődött és e téren való szaktudását különösen a vármegyei múzeum-egyesületnél alig lehet majd pótolni. Temetése holnap (vasárnap) d. u. 4 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint történik meg. Béke poraira!

— **Iskolai értesítés.** A helybeli m. kir. állami főreáliskolában a beiratások f. évi szept. 1, 2 és 3. napján eszközöltetnek. A beiratásokat megelőzőleg aug. 31-én reggel 8—12 óráig és d. u. 3—5 óráig tartanak a javító vizsgálatok. A más irányú intézetekből átlépni szándékozó tanulókkal a felvételi vizsgálatok, nem különben a magánvizsgálatok szintén szeptember 1—3. napjain tartanak meg. A javító, valamint a teljes

érettségi vizsgálatok szóbeli része szeptember 12-én, az írásbeli érettségi vizsgálat pedig szept. 4., 5., 6. és 7-én tartatik meg. E vizsgálatokra szept. 3-ig kell jelentkezni. Azok a rends tanulók, kik tandíjmentességet óhajtanak nyerni, ebéls az izgatósághoz címzett kérésüket, felszerelve hatóságilag kiállított vagyonsági bizonyítvánnyal a beiratáskor nyujtsák be. Az intézettel kapcsolatosan egy 65 tanuló részére berendezett internátus van szervezve, melyre vonatkozólag kellő felvilágosításokat készséggel ad az igazgatóság. Az internátus konyhájáról 20 székely származású szegényebb sorsu tanuló kaphat naponta jó ebéddel való ellátást igen mérsékelt díjért, amennyiben a díjak jelentékeny része az állami segélyből fedeztetik. Ezen ebéddel való segélyezésért is az igazgatósághoz kell folyamodni a beiratáskor, esetleg korábban is. Minden az intézetre vonatkozó kérdésben készséggel ad felvilágosítást és tájékoztatást az igazgatóság.

— **Kosaras táncestélyt** rendez D á l y a és vidékének ifjúsága e hó 28-án, amelyre a n. é. közönséget e helyen is meghívják: Karácson Sándor, elnök. Konrád Gábor, pénztáros. Derzsi Géza, Pataky József, ellenőrök. Baczó Balázs, Bihary László, Csizsér István, Dénes Dezső, Ferencz Miklós, Györffy István, Hann Károly, ifj. Karácson Sándor, Kertész Árpád, Szabados József, Konrád Béla, Konrád György, Nagy Lajos, Nemes András, Reichert Jenő és Szabados József rend. biz. tagok.

— **Meghívó.** Felkérem Udvarhelyvármegye jegyzői egylete n. t. tagjait, hogy f. hó 29-én d. e. 9 órakor Székelyudvarhelyen a vármegyei ház kisterében tartandó rendkívüli közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: 1. A jegyzői feladatok folyósíthatása céljából kiadott kimutatások egybeállítása feletti tanácskozás. 2. Országos központi közgyűlésre a kiküldendő tagok megválasztása. 3. Indítványok. Felkérem a tag urakat kártársi tisztelettel, hogy az 1. pont alatti tárgy alapos megvitatása céljából mindenki szerkeszzen egy jegyzéket a 77500—904. VI. B. m. számú rendelet szerinti A) és B) mintájú kimutatás adatairól (pótadó-alap, százalék, pótadó összegek, megválasztás határnapja, jegyzői fizetés összege egyes községektől, stb-iről), hogy lehető leggyorsabban és jól felelhessünk meg a rendeltnek. Fenyéd, 1904. aug. 18. Gálffy István, elnök.

— **Ügyvédi iroda áthelyezése.** Dr. Pál Ernő ügyvéd irodáját a kökereszt-térről Kossuth-utca 18. szám alá, saját házába helyezte át.

— **Székely tanoncok felvétele.** Az iparos és kereskedői pályákra jelentkezett székely fiúk elhelyezése a következő időkben lesz megtartva: augusztus 25-én Sepsiszentgyörgyön a vármegyei háznál, 26-án Kézdivásárhelyen a járási főszolgabírósnál, 27-én Csíkszeredában a vármegyei háznál, 29-én Gyergyószentmiklóson a járási főszolgabírósnál, 31-én Székelyudvarhelyen a vármegyei háznál és szeptember 1-én Marosvásárhelyen a vármegyei háznál. A beosztás reggel 9 órakor veszi kezdetét. A helyi iparosok és kereskedők, akik személyesen megjelennek, első sorban választhatnak maguknak tanoncokat.

— **Mulatság.** A Szentkeresztben és vidékén szünetelő tanuló-ifjúság az ev. ref. templomjavítás céljaira e hó 21-én az állami iskola termében műsorral egybekötött zártkörű kosaras táncvigalmat rendeznek. Felolvas Kertész Lajos, Bódi Dénes fuvalán játszik, Báldy Zsenike monologot ad elő, Horváth József zenekari kísérettel énekel, Éber Béla szaval, Báldy Zsenike énekel, Gyelan Margitka és Kertész Erzsike dialogot adnak elő. Ezután reggelig tartó tánc következik.

— **Szalay Béla verseit** a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala (Betegh Pál könyvkereskedése) a szerző arcképével és egyik tanulójáról által irt igen szép emléksorokkal bővítve, közreboesálja. Fölkérjük mindazokat, akiknél még gyűjtőívek vannak, hogy azokat a begyűlt összegekkel folyó hó végéig okvetlenül küldjék be kiadóhivatalunkhoz, mivel csakis az előjegyzett példányok mennyiségét nyomtatjuk ki s így könnyen előfordulhat az az eset, hogy a be nem jelentett előfizetők nem juthatnak példányaikhoz.

— **Tánciskolai tanfolyamot nyit** S i m k o v i t s József okl. táncitanító városunkban szeptember elején, a Budapest-szálló nagytermében. Ajánljuk közfigyelembe az előnyösen ismert tánc-tanítót.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is —, csak az olyan hirdetésért fizetett összeg, amelyet igen korlátolt számú és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely” apró és rendes hirdetései — melyeket hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap nemcsak Udvarhelyvárnegyve székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legolcsóbbak, mert feltétlenül eredményt biztosítók.

Törvénykezés.

Főtárgyalások. A helybeli kir. törvényszéknél e hó 12-én megtartott főtárgyalásokon Gazdi Anna gyergyóújfalvi illetőségű, székelyudvarhelyi lakos és özv. Kis Mihályné csikjenőfalvi illetőségű, székelyudvarhelyi lakost lopás büntette miatt 6-6 havi börtönre, 3 évi politikai jogvesztés, a perköltségek hordozására; Mihály Ferenc bethlenfalvi lakost súlyos testisértés büntetteért 7 havi börtönre; Kozma Józsefné felsősófalvi lakost gondatlanságól okozott emberölés vétségeért 2 napi fogházra; id. és ifj. Máté Mózes székelyudvarhelyi lakost súlyos testisértés büntetteért 10-10 havi börtönre; Gergely Jánosné nagysolymosi lakost gondatlanságból okozott emberölés vétségeért 2 napi fogházra ítélte a bíróság. Az ítéletek jogerősek.

Közigazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

Szám 438--1904.

Hirdetmény.

A gazdasági egyesület elnöksége közhirrre teszi, hogy azon birtokos urak, a kik őszi vetőborsót vagy szent János rozsot ohahtanak beszerezni, forduljanak bejelentéseikkel a magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete székelyudvarhelyi megbízottja Foltényi Elemér urhoz, a ki a megrendeléseket eszközölni fogja. A bejelentéskor lefizetendő a rendelő vető mag árának fele. Az őszi borsó ára métermázsánként 32-36 korona, a szent János rozsé 20 korona.

Székelyudvarhelyt, 1904. augusztus hó 18.

Az elnökség.

Pályázati hirdetmény. Az algyógyi m. kir. állami gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola — E. M. K. E. alapítás — igazgatósága 16 ingyenes és 8 mérsékelt fizetéses helyre, melyek folyó évi október hó 1-én töltenek be, ezennel pályázatot hirdet. Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére, mint bérsgazdák, munkavezetők alkalmazhatók legyenek. Pályázat feltételei a következők: 1. Az ingyenes helyekre kizárólag csak székely eredetű földmives ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül, díjtalanul nyernek: élelmezést, lakást butorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tan- és kerti- és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 30 koronát és szorgalmához képest 30 korona munkabérre is számíthat. 2. A 8 mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely magyar honpolgár. Ezek minden hó 1-én élelmezésükre 24 koronát fizetnek az iskola igazgatóságánál, melyért lakásban, élelmezésben stb. épen úgy részesülnek, mint az ingyenes helyre befogadottak s azokkal egyenlő kötelezettség alatt állanak minden tekintetben, csupán a ruházati illeték és munkabérre nem számíthatnak. 3. Mind az ingyenes, mind pedig a fizetéses helyekre csak oly a földmives osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, a kik a 17 évet betöltötték és mezei munkák végzésére ép, erős, egészséges testalkattal bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni. A kik katonakötelezettségüknek eleget tettek vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmentességet nyertek, a felvételnél előnyben részesülnek. Folyamodványok folyó évi augusztus hó 31-ig Algyógyra (Hunyadvármegye, posta helyben) a földmives iskola igazgatóságához nyújtandók be. Folyamodványok következőleg szerelendők fel:

a) Keresztlevél; b) Iskolai bizonyítvány, hogy az illető írni, olvasni tud; c) Pályázó vagyoni állapotáról szóló hiteles bizonyítvány, vagyontalanság esetén szegénységi bizonyítvány; d) Illetőségi bizonyítvány; e) Orvosi bizonyítvány arról, hogy a pályázó egészséges és mezőgazdasági munkát elbíró testalkatu, trachomában vagy fertőző betegségben nem szenved, védhímlővel sikeresen újratoltott, vagy hogy a legutóbbi 5 év alatt valószínűs hímőt állott ki, esetleg, hogy a törvény értelmében fel van mentve a beoltás kötelezettsége alól. (A védhímlőre vonatkozó bizonyítvány hiányában a növendéket belépésekor az intézet orvosa újra beoltja); f) Erkölcsei bizonyítvány, s ha az illető 3 korosztályt kiszolgált katona, a katonai igazolvány is; g) Kiskorúság esetén szülői avagy gyámi engedélyről szóló nyilatkozat, hogy az illető az iskolába beléphet; h) Feleséges növendék, ha feleségét, illetve gyermekeit Algyógyra hozza, ki kell mutatnia, hogy mi módon tudja felesége fentartani magát; i) Községi bizonyítvány arról, hogy a pályázónak hány testvére van, mily koruak, szülői gyámság alatt állanak-e, vagy nagykoruak és a szülők mivel foglalkoznak. A felvett tanulók kötelezettenek arra, hogy ruházataiban a székely népviselethez alkalmazkodnak, melyből belépésük alkalmával egy itt készített ünnepi és hétköznapi ruhával, 3 pár fehérneművel, 2 pár lábbelivel, 2 kötényvel és 2 törülközővel kell birniok. Az iméntiből hiányzó fehérnemű vagy öltözködarabokat az igazgató a szobába helyezkedés előtt a befogadottal beszereztesíti, esetleg későbbi munka-keresményének terhére előlegül bevásárolja. A felvett és belépő növendék kötelezi magát, hogy tisztességtudó, szófogadó, szorgalmas lesz, köteletségének mindenkor megfelel, a tanfolyamot teljesen kitölti, mit ha elmulasztana, azaz, ha engedély nélkül előbb távoznék, köteles a reá, addig az iskola által fordított költségeket pontosan, akár egyszerre, akár az iskola igazgatósága által engedélyezett részletekben visszafizetni. Közhirrre tétetik egyszersmind hogy az erdélyi résznek oly vármegyéi, melyek alapítványi helyül 300 kor. fizetésre kötelezik magukat, ez alapítványra egy megfelelő koru, olvasni és írni tudó növendéket küldhetnek, a ki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül. Algyógyon, 1904. évi június hó 15-én. Gáspár József, igazgató.

Nyílt-tér*

A Sarg-féle szilárd és folyékony Szappan Glycerin- a bőrt fehérre és gyöngéddé teszi. Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan

ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitűnőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítvány kelt Bécsben,
1887. júl. 3-án.
Sarg's Kalodont

nélkülözhetetlen

fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig ujjalag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítő és antiszeptikus ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért sem mi felelősséget sem vállal a Szerk.

Szerkesztői üzenetek.

J. L. K. — a. Kivánsága szerint tudatjuk, hogy a most beküldött összeggel előfizelése 1905. jan. végéig rendben van. Bene. Hogy az ottani zenekar aug. 18-án a „Götterhalte”-val ébresztgette a lakosságot, az elég helytelen, de alig lehet rossz néven venni azoktól, akik amugyis külön házában képzelik magukat és mást nem tudnak. Az ottani előjárás bizonyára lehetne olyan hazafias, hogy a magyarságot ne engedje bosszantani emez ellenszenves osztrák himnuszszal. Különben azt hisszük, nem annyira tüntetés, mint inkább bugyutaság lehetett az egész okvetetlenkedő szereplés.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Egy jó családból való fiut

tanulónak fölvesz Demeter Domokos fűszerüzletébe Székelykeresztúrról.

Négy jármás ökröt felibe való teleltetésre elfogadok. Cim e lap kiadóhivatalában.

Az ev. ref. kollegium elő-

járósága a konviktus részére szükséges hus-, tej- és fűszercikkek szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok folyó évi augusztus hó 27-én déli 12 óráig Szabó András konviktusi elnökhöz adandók be.

Koresma-haszonbéri hirdetés.

Felsőboldogasszonyfalva község koresmaházát 1905., 1906. és 1907. évre folyó évi szeptember hó 3-án délelőtt 8 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe ki fog adatni.

Az árverezési feltételek a felsőboldogasszonyfalvi körjegyzői irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felsőboldogasszonyfalva, 1904. aug. 18.

Biró Ferenc,
k. főbíró.

Ferenczy Lajos,
körjegyző.

Faeladási hirdetmény.

Parajd község közbirtokossága a tulajdonát képező, Parajd község határában fekvő, a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 101451. sz. magas rendelete és a közig erdészeti bizottság 39-904. számú véghatározata alapján eladásra engedélyezett „C” legelő-erdő üzemosztályt képező 20000 k. holdon kibaszálásra kibélyegzett 1275 darab lucfenyő fakészlet, mely a korondi m. kir. járási erdőgondnokság becslése szerint 81 m³ fűrészárut, 158 m³ faragott épületfát és 164 m³ gömbölyű épületi fát tartalmaz az 1904. évi augusztus 30-án délelőtt 10 órakor Parajd község házában nyilvános, szóbeli és zárt írásbeli ajánlat ulján együttesen el fogja adni.

Kikiáltási ár 603 K 50 fillér.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

Részletes becslési feltételek a korondi m. kir. járási erdőgondnokságnál (Székelyudvarhelyen) és alulirotnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Parajd, 1904. aug. 15.

Benedek,

közbirtokossági elnök.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Martonosi unitárius egyházközség (Udvarhelymegye) tulajdonát képező erdők A. üzemosztályának 5. és 6. osztágában kibélyegzett 393 darab tölgyfa készlete, mely 807 m³ tölgy műfára és 266 m³ tűzifára becsültetett, Martonos község házában 1904. évi aug. 29-én délelőtt 10 órakor tartandó, zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 9528 (kilencezeröttszázhuszonnyolc) korona.

Utóajánlatok nom fogadtatnak el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

Részletes becslési és árverési feltételek a székelykeresztúri m. kir. járási erdőgondnokságnál és alulirotnál megtekinthetők.

Martonos (u. p. Gagy), 1904. aug. 15.

Kalona Ferenc,
unitárius lelkész.

Gálffy Pál,
megye-gondnok.

Polgári-leányiskolás tanulókat

elfogad teljes ellátásra, jutányos árért özv. Pál Jánosné, Kossuth-utca 35/b., az iskola átellenében.

**Eladó szálloda és kerthe-
lyiség.**

Székelyudvarhelyt, a »Hungária« szálloda és kerthe-lyiség (Koronkay-féle) teljes vendéglői felszereléssel együtt eladó. Értekezhetni: **Dr Solymossy Lajos** tulajdonossal.

**Hevesi görög- és turkesztán sár-
dnye**

ban kapható a Magyar Mezőgazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének székelyföldi körületi fiókjánál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 27. sz. — Ugyanott gazdasági termények és termékek értékesítése. Egy métermázsa burgonya (pityóka) 13 korona 20 fillér.

Egy javított fedeles kocsi

jó állapotban eladó **Dávid Gergely** kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — felelősség és jótállás mellett. Ócska kocikat becsérel s készít ujakat és elvállal mindennemű javítást a legjutányosabb árért.

BOR Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Eladó ház.

Székelyudvarhelyt, az Árpád-utcában, **Szörger Irma** tulajdonát képező kőház, mely 5 szoba, 1 konyha, kamara és melléképületekből áll és külön udvarral bír — **örök áron eladó.** Eladási ára 9000 korona. Levél útján, vagy személyesen értekezni lehet a tulajdonosnőnél **Marosvásárhelyt, Régi-kórház-utca 15. szám** alatt.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

705—1904. vh. szám.

Árverési hirdetés.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak V. 933/3—1903. polg. számú végzése által székelyudvarhelyi Orbán Antalnak képviselve Dr Kovács Albert ügyvéd által, székelyudvarhelyi Pálmai József ellen 80 korona tőke s járulékaik iránti ügyben, alperesnél, Székelyudvarhely városban, összesen 1156 korona 60 fillérre becsült következő javai, u. m.: két drb politurozott sifon 1-es ajtának, egy matt fenyőfa sifon 2-ös ajtóval, egy toalet-asztal márványlapon forgó tükörrel, két drb fényezett ágyfa tükörös fejűek és még 5-től 36 tétel alatti különféle ingók Székelyudvarhelyen Pálmai József házánál 1904. szept. hó 1-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsárón alól is a legtöbbet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívtnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyújtásuk be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasítani. Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Székelyudvarhely, 1904. aug. 9.

BIRÓ SÁNDOR, s. k.
kir. végrehajtó.

— Kérje mindenütt a magyar
gyártmányú Müller-féle (min-
den fajtájú) tentát, tust, pecsét-
viaszokat és aquarell festéket.

3820—904. tkvi. szám.

Árverési hirdetésnyi kivonat.

A székelykereszturi kir. j.-bírósnak mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina nagyszobai takaré- és hitelintézet végrehajtónak Patlakfalvi Albert sz.-kereszturi lakos végrehajtást szenvedő elleni 65 K 76 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (a székelykereszturi kir. járásbírósnak) területén levő, székelykereszturi 1343. sz. tkjvben A + 1 rendsz. 1004. és 1005. hr. ingatlan 477, 1184/3 hr. ingatlan 2, 1239 hr. ingatlan 33, 2114/1 hr. ingatlan 29, 2960 hr. ingatlan 81, 4168/2 hr. ingatlan 5, 7171/2 hr. ingatlan 26, 2730/1 hr. ingatlan 2, 5791/2 hr. ingat-

lan 3, 3695/2, hr. ingatlan 3, 4851/2, hr. ingatlan 15, 5095/1 hr. ingatlan 4, 5346/1 hr. ingatlan 4, 6273/2 hr. ingatlan 4, 1351 hr. ingatlan 11, 4004 hr. ingatlan 4, 4062 hr. ingatlan 8, 4143 hr. ingatlan 10 koronában, összesen 721 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi szept. hó 26-ik napján délelőtti 9 órakor a sz. kereszturi kir. járásbírósnak mint tkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881 LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósnak mint tkvi hatóság.
Székelykeresztur, 1904. évi július 30.

VERESS, kir. albiró.

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára.
Sz.-udvarhelyt, Kossuth-u.

Dus választék csinos és tartós cipőkben!

Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. o
„Fredin“ cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Megrendeléseknél

kérjük lapunkra hi-

vatkozni!

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszmutáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

ÖNTANULÁSI CIMBALOM-ISKOLA!!!

Minden cimbalom-kedvelő használja a Kovács-féle öntanulási-iskolát, melyből mindazok, kik olvasni tudnak, magányosan, tanító nélkül sajátítják el a cimbalom-játékot és a hangjegy ismeretét — olyannyira, hogy ezután már bármely kottából tökéletesen játszik a tanuló. Az iskola 10 leckét, 10 rajtot és a legújabb 50 magyar népdalt tartalmazza. Jóakarattal figyelemzetem azonban a mélyen t. cimbalom-kedvelő közönséget, hogy iskolám a legcélszerűbb, a legújabb módszert és szakmú, ne tévesse össze tehát más és nem szakemberek alkotásával. A kétszeres költség megkímélése céljából emlitem újból, hogy egyedül, valódi öntanulási cimbalom-iskola csak a Kovács János-féle. — Ára 10 korona. — Kapható a szerzőnél: Kovács János, okl. cimbalom-tanárnál Budapest, Erzsébet-körút 5-ik szám.

Két uri-leányt

vagy fiatal uri fiut felfogadok teljes ellátásra, mosatással, külön szobában, kellő felügyelettel, egyenkint havi 50 korona fizetésért. Lakás minden iskolához közel, a központban van. Tisztelettel:

Nagysolymosi Koncz Ármin

gyógyszerész,

Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér (Régi főpiac-tér.)

Irnokot keresek

szép írással, aki lehetőleg németül is tudjon írni és olvasni.

Kereskedelmi képzettséggel bírók s irodákban már alkalmazva voltak reflektálok.

Személyesen jelentkezők is hozzák magukkal írásba foglalt, eddigi foglalkozásukat leíró, fizetési igényüket tartalmazó — ajánlkozásait.

Irni, olvasni s számolni

tudó nős, a városban helyi és személyi ismeretekkel bíró, a szoda-víz gyártásához és kihordásához alkalmazandó s üzleti érzékkel bíró iparos, vagy más egyént keresek.

Ajánlkozásuk szintén a fentt irt módon történjék.

Koncz Ármin.

A jó magyar

konyhák ételait tárgyalja s világos és érthető példáival nélkülözhetőt vé teszi a tapasztaltabb — tehát okvetlen nagyobb áldozattal járó — szakácsné segédkezését Székula Teréz „Szegedi új Szakácskönyve”, melyben az étek leírása több, mint egyezer szám alatt van ismertetve. A jó ételeknek olcsón való előállítására tanítja a magyar gazdasszonyokat. Magában foglalja ezen kívül a legkitűnőbb sütemények, befőttek készítését s a konyhaművészet minden ágában pontos utasításokat ad. A 436 oldal terjedelmű, kemény táblába kötött könyv ára pedig csupán 3 korona s kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.

FÖLDES-féle

A Földes-féle Margitereme
legjobb a világon Hatása csodás.
A női szépség kitűnőbb a nap és
elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta, teljesen ártalmatlan
szél befolyása ellen sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz a zsírmeses közkedvelt

Margit-crème.

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 K, nagy 2 K.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszer-kereskedésben.

Kiváló toalet-cikkek:
Margit hölgypor (3 színben) K 1.20.
Margit-szappan 70 fill.
Margit-fogpép 1.— K.
(Zahnpasta)
Margit-aréviz 1.— K.
Kapható Székelyudvarhelyen Koncz Ármin és Solymossy János urak gyógyszerárbaiban.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen
Legjobb szépitőszér.

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Otthon, valamint utazás alkalmával nélkülözhetetlen szer a

Thierry gyógyszerész balzsama

mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték.

Rossz emésztésnél és ennek mellékjelenségeinél a leghathatósabb, mint felfűvőség, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarhus, gyuladások, gyengeség, fölfúvódás stb.

Görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést megszüntető, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb postaküld. 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 korona költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 korona költségmentesen.

A raktárak kicsinyben 1 kis-üveget 30 fillérért, duplaüveget 60 fillérért árusítanak.

Tessék az egyedüli és egyetlen törvényesen védett zöld apácavédjegyre „Ich dien“ ügyelni. Egyedül valódi. — Ezen védjegy utánzása és forgalombahozatala, valamint más törvényesen meg nem engedett, ismételés nincs megengedve s az ily forgalomba nem hozható balzsamvédjegy törvényesen üldöztetik.

Thierry A. gyógyszerész Centifoliakenőcse

fájdalomcsillapító, puhító feloldó, huzó, gyógyító stb. — 3.00 korona franko. A raktárakban kicsinyben 1.20 korona tégelyenkint.

Központi raktár Budapest Török J. gyógytára, dr Egger Leo gyógytára, Vértesszékertár Lugos. Közvetlen megrendelések így címzendők:

Schulzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohits-Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, úgy a küldemény egy nappal előbb érkezik meg, mint utánvétellel és elesnek az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

Akinek budapesti bármely hatóságnál, különösen a kir. miniszteriumokban elintéztetést igénylő ügyei vannak és ezekben sürgetésre, értesítésre, vagy közbenjárásra van szüksége, forduljon a nagyméltóságu m. kir. kereskedelmi miniszter ur határozata folytán engedélyezett katonai, illetőségi, honosítási, pénzbehajtási magántudakozó, közigazgatási, stb. ügyeket intéző iroda Kemény és társa betéti társaság Budapest, VI Szondy-utca 28. — Udvarhelyvármegye területén képviselőt keresünk.

Őszi trágázáshoz

Thomas-salakliszt

helyesen alkalmazva, minden növénynek a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál

Kalmár Vilmos

Budapest, VI., Teréz-körut 3.,
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H.,
Berlin, magyarországi vezérképviselője.
Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzár-
ral tartalomjelzéssel van ellátva!

4084—904. tlkvi szám.

Hirdetmény.

Homoródszentmárton község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 20. t. c. az 1889. évi 38. t. c. és 1891. évi 16. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi 291. t. c. 15. és 17. §§-ai alapján ideértve e szakaszoknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-ban és az 1891. évi 16. t. c. 15. §-a a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. c. 7. §-a és az 1891. évi 16. t. c. 15. §. b. pontja alapján

eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §. alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis 1905. évi február 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok kik, az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18. §§-nak eseteiben, ide az utóbbi §-nak az 1889. t. c. 5. és 6. §§-ban foglalt tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis 1905. évi február 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe nem vétetik.

3. hogy mindazok, kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi 29. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1905. évi február 15. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek mindazok a felek, kik a hiteltelítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak ki, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is

csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Oklánd, 1904. évi július 31 én.

MÁTHÉ DÉNES, kir. albiró.

Fűszer, porcellán- és ü. egkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 6 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitünő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendellenességeiben, az epekövek eltakarítását szembevetően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyérben, hasszervi dugulásokban, huykő képződéseiben, mézes huygárban, görvél- és mirigydagokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban. — A legkitünőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-kint háromszor friss töltés! — Raktár:

SZENTPÉTERY GERGELYNÉ,
Székelyudvarhelyt.

Kérem a cégre ügyelni!

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és !! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Antracen irótenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv- papír-, író- és rajzszerkesztésében) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható! Ezen kitünő tenta a tollból könnyen sötétkéken folyik, csakhamar megfektetik és a tollat nem rontja. Rendes írás és másoláshoz egyformán kiválóan használható! Ismét eladóknak rendkívüli kedvezmény.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapított: 1865.

o o o o női- és férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o

Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapított: 1865.

Tavaszi és nyári divatcikkek d. s. raktára. o o o

Férfi- és női ruhák teljes elkészítése elsőrendű műtermekben! o o o

Menyasszonyi o kelengyék nagy választékban! o

Állandó nagy választék bluz- és ruha selymekben féláron is alul!!

Legnagyobb o raktár férfi és női ruháknak való posztókban, páratlan olcsó árakban, kiváló minőségekben! o o

Üzletemet az eddigi helyiség jobb szárnyába helyeztem át!

Együttal a n. é. közönség igényeinek megfelelőleg tetemesen megnagyobbítottam és dusan fölszereltem mindennemű női- és férfi divatárakkal.

Férfi- és iskolai fiugyermekek kész öltönyökben nagy választék, legolcsóbb árak!

Férfi és női kész-ruhák áruháza. Ezen ágban a legvégsoig menő olcsó árakat biztosítom, miért is különösen bátor vagyok az elősoroltakra fölhívni a közfigyelmet!

Férfi, női és gyermek cipők kiváló minőségben, versenyen kívüli árakban! o o

Csinos női- és férfi sport, tenis és torna-cipők d. s. választékban.

Illatszerek, szappanok, ruha- és hajkefék! o o

Uti bőröndök és kézi-táskák. o o